

Statenmededeling aan Provinciale Staten

Onderwerp

Stand van zaken provinciale inzet middelen arbeidsmarktbeleid

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Kennisnemen van

de voortgang van de provinciale inzet bij de uitvoering van het Brabants arbeidsmarktbeleid in relatie tot de rol van de Provincie.

Aanleiding

Met de voorgelegde statenmededeling wordt voldaan aan de toezegging van gedeputeerde Bert Pauli om u te informeren over de provinciale inzet bij de uitvoering van het arbeidsmarktbeleid in Brabant.

Gegeven de complexiteit van het arbeidsmarkt beleid (vele thema's en de vele partijen die daarbij betrokken zijn) en de fase waarin de uitvoering zich bevindt, is gekozen voor een korte raamnotitie waarin de hoofdlijnen van het beleid zijn geschetst. Via doorlinks en kaders met voorbeeldprojecten wordt meer verdieping op deelonderwerpen aangeboden. Daaruit kunt u afleiden dat wij de afgelopen 2 jaar de basis hebben gelegd voor de ontwikkeling en uitvoering van het beleid, waarbij juist andere partijen in de lead zijn: de organisatie daarvan staat, de programma's zijn gestart.

Met u is afgesproken dat de provincie geen directe rol heeft in de uitvoering van het arbeidsmarktbeleid, maar de stakeholders ondersteunt in het organiseren van de randvoorwaarden met als doel hen in de positie te brengen om uiteindelijk (maatschappelijke) rendement te bereiken en zorgen voor een gezonde arbeidsmarkt. Dit doen we door te initiëren, te faciliteren en te stimuleren als verbindende -en relatief neutrale- partner. De provinciale rol wordt op de manier ingevuld dat hij past bij de fase waarin een netwerk zich bevindt. De provincie neemt de rol aan die noodzakelijk is of waar behoefte aan is in triple helix verband.

Het arbeidsmarktbeleid staat niet op zichzelf. Het is onderdeel van het Economisch Programma 2020. Vanwege het essentiële belang van voldoende en goed geschoold personeel in Noord-Brabant heeft u €15 miljoen van de beschikbare €40 miljoen voor de uitvoering van het Brabant Arbeidsmarktakkoord gereserveerd. Daarnaast heeft u in juni jl. € 5,1 miljoen crisis middelen beschikbaar gesteld (PS besluit van 21 juni 2013). Op de [pagina over Pact Brabant](#) vindt u rechts een document met een (financieel) overzicht waar deze middelen voor worden ingezet.

Datum

22 oktober 2013

Documentnummer

3488662

Kernboodschappen

1. *De samenwerking binnen het Pact Brabant wordt steeds intensiever en minder vrijblijvend.*

Datum

22 oktober 2013

Documentnummer

3488662

Door het creëren van draagvlak en door middel van intensieve samenwerking tussen de verschillende partijen in triple helix verband worden het snelst passende oplossingen gevonden. Daarom wordt het arbeidsmarktbeleid van de provincie in het [Pact Brabant](#) vormgegeven, zodat het beleid met de relevante stakeholders, vanuit de arbeidsmarktregio's wordt ingevuld. Er worden geen provinciale middelen op voorhand geoormerkt, maar de agenda wordt in gezamenlijkheid met de Pact-partners bepaald.

In Pact Brabant zijn belanghebbenden vanuit werkgevers, werknemers onderwijsinstellingen en overheden vertegenwoordigd, namelijk de Brabantse voortrekkergemeenten regionaal arbeidsmarktbeleid (Breda, Den Bosch, Tilburg, Eindhoven, Helmond, Oss, Waalwijk), de regio West-Brabant (RPA-West-Brabant) en ZO-Brabant (SRE – RAP), de sociale partners BZW, MKB-Brabant, ZLTO en FNV en de Brabantse ROC's en het Hoger Onderwijs.

Pact Brabant in 2011

2. *Brabants arbeidsmarktakkoord is in uitvoering.*

Juist om de ambities van het Economisch Programma waar te kunnen maken heeft de provincie, samen met de partijen die hierin een duidelijk rol hebben, het arbeidsmarktprobleem geagendeerd en hebben de Pact Brabant-partners in oktober 2011 het [Brabants ArbeidsmarktAkkoord](#) (BAA) gesloten.

De partners uit het Pact stellen een kleine €40 miljoen euro beschikbaar. Daaraan draagt de provincie €15 miljoen bij. De essentie van dit akkoord is dat alle partners, ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en mogelijkheden en in samenhang, hun bijdrage leveren om dit probleem aan te pakken.

Datum

22 oktober 2013

Documentnummer

3488662

Op basis van dit akkoord zijn vijf speerpunten vastgesteld:

- Ontzorgen MKB (versterken hrm-agenda/Sociale Innovatie)
- Voldoende gekwalificeerde instroom in sterke Brabantse clusters (onderwijs-arbeidsmarkt en zij-instroom)
- Nieuwe arrangementen arbeidsmobiliteit (flexicurety en behoud vakmanschap)
- “Iedereen doet mee/social inclusive”
- Arbeidsmigratie/regio branding

De vier arbeidsmarktregio's hebben op basis van hun eigen keuzes en mogelijkheden aan de hand van deze thema's een meerjarenplan opgesteld, die van grof (thema's) naar fijn (projecten) tot uitvoering wordt gebracht. Dit is een dynamisch proces, dat wordt aangestuurd door de actuele arbeidsmarkt-situatie, de effectieve uitvoeringskansen die er in de verschillende regio's zijn, en andere financierings-mogelijkheden (financial engineering). Ook de andere Pact-partners hebben hun plannen ontwikkeld rond deze speerpunten. De werkgeversgeleding gaan met hun project “Exellere Brabant” 150 MK-bedrijven adviseren over een toekomst gericht hrm-beleid en 600 werknemers een persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) aanbieden. De werknemers hebben plannen in uitvoering gericht op werknemersbetrokkenheid bij sociale innovatie, het ontwikkelen en uitvoeren van een code voor duurzaam marktgedrag in de metaal en een plan gericht op ondersteuning van ZZP'ers. In 3 jaar tijd worden 780 starters begeleid en 180 ZZP'ers worden coach (zie kader).

Project ‘Samen in weekend Brabant’ van de werknemerszijde kent 3 deelprojecten:

1. De onderneming= werkgever én werknemer

In dit projectplan wordt sociale innovatie ook van de werknemers.. Vaak wordt sociale innovatie immers geïnitieerd door werkgevers. Daar is niets mis mee maar vergeten wordt dat werknemers zelf ook een actieve rol kunnen spelen bij het ontwikkelen en stimuleren van werknemersbetrokkenheid, herinrichting van werkprocessen, talentontplooiing en flexibilisering. In dit project werken we via OR- en kaderleden.

2. Duurzaam marktgedrag

Een innovatief plan om tot een duurzaam marktgedrag in de metaalsector te komen. Binnen deze ketenaanpak die start in de regio Brainport staan begrippen als samenwerking tussen bedrijven, innovatie en flexibiliteit én de sociale aspecten die hierbij horen centraal. Het ontwerp en uitvoering van een code wordt het eerste concrete vehicle van een duurzaam marktgedrag in de metaal.

3. Ondernemen doe je niet alleen!

In de landelijk SER manifesteert de FNV zich voor alle werkenden in Nederland, en ook voor zelfstandige professionals (zzp'ers). In dit projectplan worden ervaren zelfstandige professionals aan startende ondernemers gekoppeld. Gezien de huidige crisis een zeer welkom initiatief. Het is een uitrol van een landelijk succesvolle pilot uitgevoerd in de zomer van 2012 naar de regio's van Brabant.

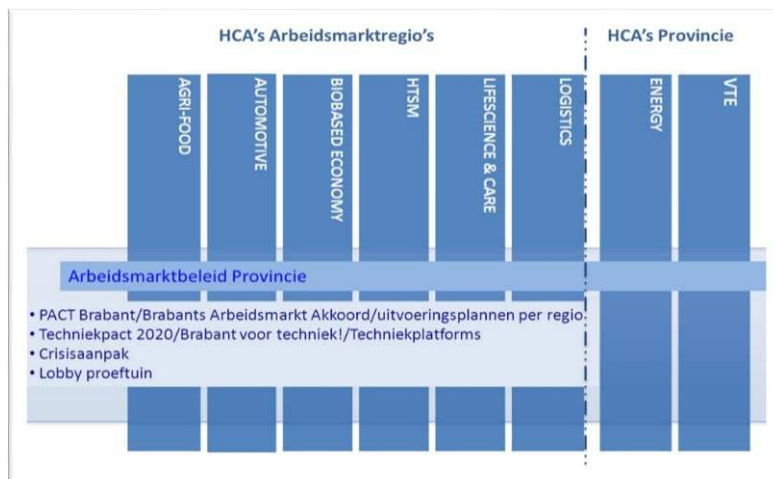
Het Brabantse MBO heeft plannen in uitvoering die erop gericht zijn om jaarlijks minimaal 200 gediplomeerden extra door te laten stromen naar de tekort sectoren Techniek en Zorg. Deze plannen worden, samen met het Brabant voor Techniek-programma (zie punt 3), zo veel mogelijk in samenhang uitgevoerd. Deze uitvoeringsplannen samen vormen het uitvoeringsplan van het BAA, dat in december 2012 in het Pact Brabant is vastgesteld. Afgelopen voorjaar zijn alle meerjarige subsidie beschikkingen afgegeven.

[Hier vindt u een samenvatting van de uitvoeringsplannen.](#)

De daadwerkelijke uitvoering is begin dit jaar gestart. In Pact Brabant verband wordt de voortgang besproken. Begin volgend jaar wordt op basis van de jaarrapportages de voortgang aan u gerapporteerd samen met de (geactualiseerde) jaarplannen 2014.

3. *Het landelijke Topsectoren beleid geeft, met de Human Capital Agenda's (HCA) die daar onderdeel van uitmaken, het Brabantse arbeidsmarktbeleid een impuls.*

Van de negen landelijke HCA's hebben de arbeidsmarktregio's zelf zes relevante HCA's voor Brabant aangewezen. De provincie heeft er, met "energy" en "vrijtijds economie" nog twee aan toegevoegd. In het BAA en het uitvoeringsplan zijn verbindingen gelegd met de Brabantse clusters en met de Human Capital Agenda van de Topsectoren. Zo is in de regioplannen prioriteit gegeven aan de topclusters van de betreffende regio.

Arbeidsmarktbeleid in de Human Capital Agenda (HCA)

Datum

22 oktober 2013

Documentnummer

3488662

De provincie Noord-Brabant stimuleert al jaren programma’s die tot doel hebben het aandeel jongeren dat kiest voor technische studierichtingen te laten stijgen. Dit krijgt gestalte in 5 regionale meerjarige programma’s waarin de 3 O’s samenwerken en één bestuurlijk afstemmingsoverleg op provinciaal niveau (Brabant voor Techniek).

*Een van de projecten die Brabant breed uitgevoerd wordt is: “**De uitvind**ers” waarin creativiteit van de kinderen geprikkeld wordt om technische oplossingen te vinden voor een sprookjes verhaal. Deze oplossingen worden in de Ontdekkabriek in Eindhoven verzameld en er wordt een wedstrijd georganiseerd om de beste oplossing te kiezen. Leerlingen uit het technisch beroepsonderwijs bouwen de bedachte oplossingen, b.v. een zelf ontworpen vliegtuig of een ijzeren paard, voor de verfilming van het verhaal. De activiteit is ingebed in de curriculum van de scholen. Elke jaar wordt een andere maatschappelijke thema gekozen en de leerlinen werken in teams aan de oplossingen.*

Deze programma’s bestaan uit 83 samenhangende projecten die gericht zijn op primair onderwijs (om kinderen te enthousiasmeren voor Wetenschap en Techniek), het Voortgezet Onderwijs (om een goed beeld van W&T en beroepen van de toekomst voor de beroepskeuze proces te geven) en doorlopende trajecten VMBO-MBO. Bij deze programma’s zijn 800 basisscholen, 90 scholen voortgezet onderwijs en alle ROC’s en de TU/e betrokken. Meer dan 50.000 leerlingen worden bereikt en 400 bedrijven zijn aangesloten (voor meer informatie zie [Brabant voor Techniek](#)). Dit programma maakt deel uit van het uitvoeringsplan van het BAA. In het voorjaar zijn ook voor de Techniek-programma’s de meerjarige subsidiebeschikkingen afgegeven. Jaarlijks wordt de voortgang gemonitord en zo nodig bijgesteld.

*Nog een voorbeeld: **Techfinder** betreft het ontwikkelen en implementeren van een website met een content management systeem. Techfinder is het best te omschrijven als een ‘ontmoetingsplaats’ voor vragers en aanbieders van techniekpromotieactiviteiten in de kinderopvang, basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Daarnaast biedt de Techfinder omgeving gebruikers de mogelijkheid om de afgenomen producten te beoordelen (ranken, bijvoorbeeld door middel van sterren (score 1-5), zoals vaak wordt gezien in de reiswereld bij het boeken van hotels)*

In mei 2013 sloten landelijke bestuurders uit het onderwijs, het bedrijfsleven, van werkgevers, werknemers en vertegenwoordigers uit de regio's samen met minister Bussemaker (OCW), minister Asscher (SZW), minister Kamp (EZ) en staatssecretaris Dekker (OCW) het [Techniekpact 2020](#). In het Techniekpact 2020 worden drie lijnen onderscheiden: ‘kiezen voor techniek’, ‘leren in techniek’ en ‘werken in techniek’.

De provincie verbindt de arbeidsmarktregio’s met deze ontwikkelingen om te zorgen dat er aansluiting ontstaat tussen de succesvolle bestaande projecten en de nieuwe initiatieven vanuit het Rijk, zodat de bestaande kennis en ervaring wordt benut. Hiermee krijgt de provinciale “Brabant voor Techniek-programma’s” een extra impuls.

5 *Brabantse regio's zijn betrokken bij het Techniepact.*

De regio's zijn direct bij 13 van de 23 ambities van het Techniepact betrokken. De overige worden door landelijk en sectorale partijen opgepakt. De opgebouwde samenwerking en structuren in Brabant maken het mogelijk dat de regio's en partners snel kunnen aanhaken. De Brabant voor Techniek-programma's geven met hun activiteiten o.a. invulling aan de ambities die genoemd zijn in de actielijn 'kiezen voor techniek' en 'leren in techniek'. In de uitvoeringsplannen van de regio's wordt aandacht besteed aan 'leren en werken'. Kortom het Techniepact geeft een versnelling en aanvullende impulsen aan de Brabantse aanpak.

Er zijn twee belangrijke financiële stromingen binnen het Techniepact: de genoemde Asschermiddelen (€ 600 mln.) voor sectorplannen en het regionale investeringsfonds van OC&W voor het financieren van PPS-constructies tussen MBO en bedrijfsleven. De inmiddels gepubliceerde regeling van de Asschermiddelen vereist exclusieve cofinanciering vanuit bedrijven en/of sectorenfondsen. Voor het investeringsfonds wordt er financiering vanuit het bedrijfsleven en de regio's verwacht. Deze regeling wordt begin 2014 gepubliceerd. De Brabantse aanpak van het Techniepact wordt ook meegenomen in de lobby traject "proeftuin arbeidsmarktvernieuwing".

6 *Crisisaanpak is in uitvoering*

Op verzoek van uw Staten in de motie M14 bij de begrotingsbehandeling 2013 is dit jaar een crisisaanpak ontwikkeld door Pact Brabant.

De maatschappelijke partners zijn uitgedaagd met plannen te komen, zodat de ontwikkelingen 'bottom up' komen. De totale investering vanuit de Pact-partners bedraagt ruim € 15 miljoen waarvan de provincie € 5,1 miljoen bijdraagt. Met deze crisisaanpak wil het Pact ruim 3200 mensen helpen bij het behouden of vinden van een baan of stageplaats.

Datum

22 oktober 2013

Documentnummer

3488662

Het totale plan bevatten 5 sectorale projecten (2 x bouw, 1 x techniek en 2 x zorg) en 4 regionale plannen rond het behouden en aantrekken van werknemers d.m.v. baanbonus/ vouchers/ werkcheque. De regio Zuidoost kiest o.a. voor een ondersteuningsfonds voor MK-bedrijven in tijdelijke liquiditeitsproblemen en relatief veel kwetsbare werknemers in dienst. Alle regionale plannen geven aandacht aan de ondersteuning van ZZP'ers.

Ook heeft de provincie een achtergestelde rentedragende lening verstrekt aan een particulier commercieel initiatief om 52 (en op termijn 274) banen voor SW-geïndiceerden te creëren. Dit bedrijf, met de naam GoGartridge, is 30 oktober jl. geopend. De crisisaanpak is vlak voor de zomer door de Pact-partners vastgesteld en uw Staten heeft bij het vaststellen van de voorjaarsnota de € 5,1 mln. beschikbaar gesteld. Alhoewel de meeste projecten op ons verzoek al zijn gestart, moet voor een aantal, voor wat de subsidieverstreking betreft de puntjes nog op de i worden gezet.

*Sector bouw: project **Horizon Technisch Vakmanschap Gebouwde omgeving Provincie Brabant.***

Het doel van onderhavige aanpak is drieledig:

- 1. Behoud van leerwerkplekken en scholingscapaciteit in de gebouwde omgeving (anti-cyclisch opleiden) in schooljaar 2013-2014.*
- 2. Groei van het aantal leerwerkplekken en scholingscapaciteit in de gebouwde omgeving in schooljaar 2014-2015.*
- 3. Versnellen van de transitie die opleidingsbedrijven in de gebouwde omgeving moeten realiseren om te komen tot een duurzamere, minder conjunctuurgevoelige en verbrede (meer arbeidsmarktrelevante) 3-jarige vakopleiding (vernieuwen en verduurzamen).seren van 600 jongeren in nieuwe driejarige vakopleiding per leer-jaar 2014-2015.*
- 3. De start van een nieuwe verbrede 3 jarige vakopleiding in 7 Brabantse sub-regio's in september 2014.*

Met de aanpak worden de volgende resultaten bereikt:

- 1. Ten aanzien van behoud van leerwerkplekken en scholingscapaciteit gebouwde omgeving in schooljaar 2013-2014:*
 - Handhaven van de huidige 1600 leerwerkplekken voor Brabantse jongeren in de gebouwde omgeving in het toekomstige schooljaar (2013-2014).*
 - Binnen deze 1600 leerwerkplekken groeit het aandeel stagiaires van 24% nu (387 leerlingen) tot 31% (500 leerlingen) in schooljaar 2013-2014.*
- 2. Extra instroom realiseren van 600 jongeren in nieuwe driejarige vakopleiding per leer-jaar 2014-2015.*
- 3. De start van een nieuwe verbrede 3 jarige vakopleiding in 7 Brabantse sub-regio's in september 2014.*

7 *Brabantse regionale convenanten jeugdwerkloosheid zijn getekend.*

Datum

22 oktober 2013

Documentnummer

3488662

Maandag 16 september jl. zijn vijf convenanten regionale aanpak Jeugdwerkloosheid getekend door de arbeidsmarktregio's en minister Asscher. Naast het behouden of vinden van een baan of stageplaats voor alle leeftijden (Brabantse crisisaanpak) is een landelijke actie gericht op het creëren van leerbanen voor jongeren. Juist vanwege de meerjarige unieke samenwerking in Noord-Brabant tussen de relevante stakeholders en de voorsprong die we konden opbouwen door op uw aangeven al in november vorig jaar te starten met na te denken over een crisisaanpak, met ook aandacht voor de jongeren, kon Brabant snel aanhaken op de plannen vanuit het Ministerie van SZW om jeugdwerkloosheid tegen te gaan. Mede hierdoor werd relatief hoge doelstelling om 4500 leerwerkbanen voor jongeren te realiseren mogelijk. De projecten lopen tot 2014 door, daarom zullen de daadwerkelijk gerealiseerde maatschappelijke effecten eind 2014 zichtbaar zijn.

8 *Brabant wil proeftuin zijn voor arbeidsmarktvernieuwing.*

De economische ambities van de provincies zijn groot. Een gezonde arbeidsmarkt is een voorwaarde om die ambities waar te maken. In dit complexe speelveld is het van belang dat er verbinding wordt gezocht met alle relevante spelers, op internationaal, nationaal, regionaal en lokaal niveau.

De provincie is dit jaar gestart met het lobbytraject getiteld: 'Maak van Brabant een proeftuin voor de arbeidsmarktvernieuwing.' SER Brabant inventariseerde de knelpunten van de Brabantse arbeidsmarkt, nu en in de toekomst. Met deze knelpunten is Pact Brabant in gesprek met alle spelers die bij kunnen dragen aan een oplossing. Verschillende ministers hebben Brabant inmiddels bezocht. In het kader van deze lobby organiseerde de provincie op 11 oktober 2013 ook een werkbezoek voor Tweede Kamers- en Statenleden bij twee bedrijven uit de technieksector. De Kamerleden werden gewezen op de innovatieve initiatieven in Brabant, zoals het ACE werkgeversnetwerk en het [ACE Transfercentrum](#). Daarnaast spraken werkgevers, onderwijsinstellingen en overheden met elkaar over de vraag hoe Brabantse ondernemers goed en voldoende personeel kunnen aantrekken en houden. Aan dit werkbezoek wordt in 2014 een opvolging gegeven. Ook andere vernieuwende initiatieven, zoals het [Huis van de Logistiek](#), zijn leidend in het lobbytraject.

Resultaten en verdere aanpak

Datum

22 oktober 2013

Documentnummer

3488662

1. *Pact Brabant*

De samenwerking binnen het Pact Brabant wordt steeds intensiever en minder vrijblijvend. Het besef dat de triple helix partijen elkaar hard nodig hebben om tot een effectieve uitvoering te komen is sterker dan ooit. In de toekomst blijft Pact Brabant het aanspreekpunt van de samenwerking in Brabant op het terrein van arbeidsmarktbeleid.

2. *Brabants Arbeidsmarktakkoord*

Dat heeft zijn weerslag gevonden in het uitvoeringsplan, dat de basis wordt voor de verdere doorontwikkeling van deze samenwerking. Dat moet op termijn leiden tot een arbeidsmarkt 2.0, die sterk faciliterend en ondersteunend is aan de Brabantse economische ontwikkeling. In december 2013 zullen wij de arbeidsmarktmonitoring aan u presenteren over de arbeidsmarktsituatie in Brabant. Daarnaast informeren wij u begin 2014 over de resultaten van het eerste jaar van de uitvoering van het BAA.

3. *Techniekpact*

Het Techniekpact geeft onder andere door de eerder in Brabant in gang gezette “Brabant voor Techniek!” programma's een extra impuls gekregen. De rijksoverheid zoekt hierbij de samenwerking met de regionale partners. In 2014 zullen de eerste resultaten van de acties van het Techniekpact zichtbaar zijn. In de tweede helft van 2014 zullen wij u daarover informeren.

4. *Crisisaanpak*

De crisisaanpak heeft uiteraard als doel om de arbeidsmarkteffecten van de crisis zo veel mogelijk binnen de perken te houden. De verwachting is dat deze inspanningen voor eind 2014, 3200 mensen extra actief houden op de arbeidsmarkt. Wij zullen u over de daadwerkelijke resultaten informeren.

5. *Proeftuin lobby*

Deze lobby beoogt een aantal relevante ministeries partner te maken van het BAA, zodat van daaruit meegedacht wordt met het slechten van een aantal knellende regels en wetten. Brabant heeft zich met deze aanpak bovendien landelijk op de kaart gezet als de regio waar in goede samenwerking van de 3 O's arbeidsmarktvernieuwing gestalte krijgt. Dit traject wordt ondersteund door een intensief communicatie traject.

Europese en internationale zaken

Dat is bij uitstek een thema waar de samenwerkende partners het voortouw van de provincie verwachten. Bij het financieren van de plannen wordt uiteraard gekeken naar financieringsmogelijkheden vanuit Brussel.

Datum

22 oktober 2013

Documentnummer

3488662

Communicatie

Wij zullen de komende tijd veel aandacht besteden aan communicatie over de resultaten van het beleid. Er worden nieuwe communicatie middelen ingezet en een communicatie kalender wordt opgesteld.

Vervolg

De inzet op arbeidsmarktbeleid is een continu proces van afstemmen, onderhandelen, agenderen, stimuleren, balanceren en ondersteunen. Het proces van akkoorden sluiten is voorlopig afgerond en de arbeidsmarktregio's brengen nu de gemaakte afspraken in de praktijk.

Wij houden u graag op de hoogte van de resultaten. Zoals ook eerder aangegeven zal dat gebeuren door u in december meer in detail te informeren over de arbeidsmarktsituatie in Brabant door de arbeidsmarktmonitor en begin 2014 over de resultaten die onze partners in hun uitvoeringsprogramma's hebben geboekt. Ook wordt een voorstel ingediend bij de griffie voor een informatieve bijeenkomst tijdens een beeldvormingsdag op het provinciehuis.

U zult daarnaast betrokken worden bij de opvolging van het werkbezoek van 11 oktober jongstleden. Hierover zullen we u tijdig informeren via de Dagmail.

We verwijzen u naar de Nieuwsbrief Economie en Werk en het dossier Arbeidsmarkt voor de kenniseconomie op de website van Brabant te volgen. U kunt zich [hier](#) aanmelden voor de nieuwsbrief.

Bijlagen

Zie doorlinken

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: Han Havekes, hhavekes@brabant.nl, toestel (06) 55 68 6642
Economie & Mobiliteit/Bureau Economisch Beleid en Deelnemingen